ΕΤΟΣ ΙΑ'. Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ τῇ 8 ΙΟΥΝΙΟΥ 1897 Ἀριθ. 492

Ἐφημερὶς τῶν Κυριῶν

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ
Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5
Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ. χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ
11 Ὁδὸς Μουσῶν 11
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ' ἑκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνεται δεκτὴ μόνον ἐντὸς ΟΚΤΩ ἡμερῶν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς
Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν
καὶ παρὰ τοῖς Βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ α Ἑστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὑρίσκονται παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασι τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ.

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρόγραφα δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυπόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελλούσης δὲν εἶναι δεκτά. — Πᾶσα ἀγγελία ἀφορῶσα εἰς τὰς Κυρίας γίνεται δεκτή.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυνσιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλωσι γραμματόσημον 50 λεπτῶν πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταινίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ ἐντυπώσεις. Τὰ Μνημόσυνα. Ὁ λόγος τοῦ κ. Δασίου Πρὸς τοὺς πεσόντας Φιλέλληνας (ποίημα κ Κωστῆ Παλαμᾶ.— Τὸ ἔργον τῶν Τμημάτων τῆς Ἑνώσεως μετὰ τὸν πόλεμον.— Ὁ La Bruyère (ὑπὸ δος Ἑλένης Γεωργιάδου). Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Ἄρκτος (ὑπὸ δος Μαρίκας Φιλιππίδου). Προφύλαξις μαλλίνων ἐνδυμάτων. Ἀλληλογραφία. Συμβουλαί. Συνταγαί. Ἐπιφυλλίς.

ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

Καλή μου φίλη,

Ἐὰν εἶναι ἀληθὲς ὅτι αἱ μεγάλαι καὶ ἰσχυραὶ συγκινήσεις συντομεύουν τὴν ζωήν, βεβαίως κατὰ τοὺς τελευταίους αὐτοὺς μῆνας ἡ ζωή μας ἐδῶ ἐμειώθη οὐσιωδέστατα. Αἱ συγκινήσεις μας ὑπῆρξαν τόσον ἰσχυραί, τόσον ἀλλεπάλληλοι, ἐξακολουθοῦν δὲ ἀκόμη νὰ διαδέχωνται ἡ μία τὴν ἄλλην μετὰ τόσης ἐντάσεως, ὥστε μοὶ φαίνεται ὅτι οἱ τρεῖς μῆνες αὐτοὶ εἶναι ἀληθεῖς αἰῶνες, ὅτι ἐλάχιστα πρὸ αὐτῶν ἐζήσαμεν καὶ ὅτι πολὺ ὀλιγώτερον θὰ ζήσωμεν μετὰ τὴν παρέλευσιν αὐτῶν.

Καὶ ἀλήθεια, τί εἶναι ἡ ζωή μας ἡ πρὸ τοῦ πολέμου, ἡ ζωή μας ἡ ἐγωϊστική, καθ' ἣν πᾶσα παντὸς μέριμνα περιεστρέφετο εἰς τὸν στενὸν κύκλον τῶν ἀκτίνων τοῦ ἐγώ καὶ τῶν περὶ *ἐμέ*, ἀπέναντι τῶν ἡμερῶν μόνον, καθ' ἃς ἀπεζεδύθημεν τοῦ ἐγωϊστικοῦ πέπλου καὶ περὶ τὸ ἰδεῶδες τῆς πατρίδος, ὡς περὶ κοινὸν παλλάδιον συνεκεντρώθησαν ὅλαι μας αἱ σκέψεις καὶ οἱ πόθοι καὶ τὰ ὄνειρα καὶ τὰ αἰσθήματα;

Ἀλλὰ δύναται τοῦτο νὰ ὀνομασθῇ συντόμευσις ζωῆς; Καὶ ἠμποροῦμεν νὰ ὑπολογίσωμεν, νὰ ἰσομετρήσωμεν τὸν χρόνον αὐτὸν τῆς ἀληθοῦς, τῆς πραγματικῆς ὑπάρξεως, καθ' ἣν νοῦς, καρδιά, φαντασία ἐλειτούργησαν τόσον πυρετωδῶς ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν ὡραίων καὶ εὐγενῶν ἐλατηρίων, ἀπέναντι τῆς φυτικῆς μας, τῆς ἡσύχου, τῆς πεζοτάτης καὶ μηχανικῆς καθημερινῆς ζωῆς μας.

Ἐγὼ τοὐλάχιστον ὀλίγας μόνον τῆς ἑβδομάδος αὐτῆς στιγμὰς δὲν ἀνταλλάσσω βεβαίως μὲ μακρά, μακρότατα ἔτη. Τὴν ὥραν, ἣν διήλθομεν ὅλαι καὶ ὅλοι μας, ὑπὸ τὴν θολωτὴν στέγην τῆς Μητροπόλεως, περὶ τὸ κενοτάφιον, τὸ ὑψούμενον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ναοῦ καὶ περιβαλλόμενον ὑπὸ διαφανοῦς νεφέλης θυμιαμάτων, τὴν ὥραν, καθ' ἣν τὸ ὄνομα μόνον καὶ ἡ αὐτὸ συνοδεύουσα ἀνάμνησις ἑνὸς ἥρωος Ἕλληνος ἐδόνει τὰς εὐγενεστέρας τῆς καρδίας χορδάς, τὴν ὥραν, καθ' ἣν ὑπὸ τὴν ποιητικὴν ἀνταύγειαν τοῦ τρεμοσβύνοντος φωτὸς τῶν λαμπάδων εἰς πᾶσαν γλῶσσαν ἐξυμνεῖτο ὁ ἡρωϊσμὸς καὶ τὸ μεγαλεῖον τῆς ψυχῆς ἑνὸς ἡρωϊκοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, τοῦ ἀτυχοῦς Βκρατάση καὶ πολλῶν ξένων, οἵτινες οἰκειοθελῶς προσέφεραν τὴν ζωήν των ὑπὲρ τοῦ μεγαλείου τῆς πατρίδος μας, τὴν ὥραν αὐτὴν τοῦ πόνου δὲν ἀνταλλάσσω βεβαίως μὲ ἔτους ὅλου φυσικὴν καὶ ἥρεμον ζωήν.

Σὲ λυποῦμαι, φίλη μου, διότι τὸν καιρὸν αὐτὸν τῆς δοκιμασίας μας, τὸν διῆλθες μακράν μας. Θὰ ἐπόνεις βεβαίως καὶ θὰ ἠγωνίας καὶ σὺ ὅσον καὶ ἡμεῖς, ἀλλὰ θὰ ἔζης ἐπίσης ὡς ἐζήσαμεν ἡμεῖς, θὰ ἠσθάνεσο ὅ, τι ἠσθάνθημεν καὶ ὅ, τι ἐξακολουθοῦμεν νὰ αἰσθανώμεθα, ὁσάκις νέοι λόγοι καὶ νέαι αἰτίαι ἀναζέουν τὴν πληγὴν τοῦ μεγάλου πόνου μας καὶ φέρουν τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας.

Ἡ ἡμέρα αὐτὴ τοῦ μνημοσύνου τῆς Λεγεῶνος τῶν Φιλελλήνων εἶναι ἀπὸ τὰς συγκινητικωτέρας καὶ τὰς ἐπισημοτέρας· εἶναι ἐξ ἐκείνων, ἃς αἰσθήματα ὑπέρτερα εὐγνωμοσύνης ἀμοιβαίας καὶ ἀδελφότητος καθιστοῦν σεβαστὰς καὶ ἠυλογημένας· ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἀναζωπυρόνουν μεθ' ὅλας τὰς συμφορά μας τὸ ἐθνικόν μας γόητρον καὶ ἐνῷ κλαίομεν νεκροὺς, ἑορτάζομεν ἐνταῦτῷ ἑορτὴν τιμῆς καὶ δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τοὺς ξένους, οἵτινες μὲ τὸ αἷμά των ἀπέπλυναν τὸ στίγμα, τὸ

ὁποῖον ἡ εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ ἐνεκόλαψεν ἐπὶ τοῦ ἰδεώδους τῆς προόδου καὶ τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ τοῦ δεκάτου ἐνάτου αἰῶνος.

Τὸ χυθὲν αἷμα τοῦ Βαρατάση, ὁ θάνατός του ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, ἔσωσεν ἀπέναντι τοῦ κόσμου ὅλου καὶ ἀπέναντι τῶν ξένων συναγωνιστῶν του τὸ γόητρον τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου, τοῦ Ἕλληνος ἀξιωματικοῦ, τοῦ τυχόντος τῆς ὑπερτάτης τιμῆς νὰ ὁδηγῇ εἰς τὴν μάχην λεγεῶνα ἐξ ἐπιλέκτων ξένων, λεγεῶνα ἐκ νέων ἀνδρῶν, οἵτινες προσέφεραν τὴν ζωήν των πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς ἑλληνικῆς γῆς.

Πῶς ὑμνήθη παρὰ τῶν ρητόρων τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἡ δρᾶσις καὶ ὁ ὑπὲρ ἡμῶν ἀγὼν τῶν ξένων, πῶς ἐπλέχθη τὸ ἐγκώμιον τῶν πεσόντων, πῶς ἀπεικονίσθη ἡ βαρυαλγοῦσα πατρίς, θὰ σοὶ τὸ εἴπουν κάλλιον ἐμοῦ οἱ ὡραῖοι καὶ συγκινητικοὶ λόγοι τοῦ νεαροῦ συντάκτου τῆς φίλης «Ἀκροπόλεως» κ. Δασίου, ὅστις παρηκολούθησε καὶ τὴν λεγεῶνα τῶν ξένων καὶ τὰς κινήσεις ἐν γένει τοῦ στρατοῦ μας εἰς Θεσσαλίαν καὶ εἰς τὸν ὁποῖον ὀφείλομεν τὰς ὡραίας εἰκόνας καὶ περιγραφὰς τῶν ἐκ τοῦ στρατοπέδου ἐντυπώσεων, τὰς δημοσιευθείσας εἰς τὴν «Ἀκρόπολιν».

Ὁ λόγος τοῦ κ. Δασίου

«Ὅταν ἡ φαντασία τοῦ καλλιτέχνου ἔπλασε τὸ σχέδιον τῆς ἐπιτυμβίου πλακὸς διὰ τὸν τάφον τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, συνεκεντρώθη εἰς μίαν ἰδέαν. Ἐφαντάσθη ἐπὶ τῆς πλακὸς τὴν Ἑλλάδα μικράν, ἀναγεννωμένην, τρυφερὰν κορασίδα καὶ γύρουσαν μετὰ τῆς τρυφερότητος ἐκείνης, ἥτις μόνον εἰς τὸ αἴσθημα τῆς πατρίδος πρὸς τὰ τέκνα της συναντᾶται, καὶ μὲ τὸν πόνον τῆς τρυφερότητος αὐτῆς, καὶ μὲ τὴν προσοχὴν ἐκείνην τὴν ἱεράν, κρατοῦσαν τὸ ἀλάθητον τῆς ἱστορίας κονδύλι νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἐκλεκτοῦ παιδιοῦ της ὡς μόνην ἀνάμνησιν τὸ ὄνομά του. Τὸ ἀθάνατον κονδύλι της ἐσημείου εἰς τὴν ἱστορίαν μὲ τὸ χέρι της τὸ ὄνομα μόνον τοῦ Μάρκου Μπότσαρη.

«Τίποτε ἄλλο.

«Ἦλθε πάλιν διὰ τὴν ἰδίαν πατρίδα ἡ ἰδία στιγμή. Ἀλλὰ ἡ Ἑλλάς μας σήμερον δὲν εἶνε ἡ ἀπαλὴ κόρη τῆς φαντασίας τοῦ καλλιτέχνου. Δὲν ἔχει ἀλουργίδας, δὲν ἔχει στεφάνους, δὲν ἔχει ἀκτινοστέφανον δόξης. Δὲν ἔχει τὸ μέτωπόν της ὑψηλά, δὲν εἶναι νικητής. Τὴν γυμνότητά της περικαλύπτει μὲ τὸν μαῦρον πέπλον τῆς ἥττης καὶ τὸ μέτωπόν της, τὸ ὁποῖον τόσῳ ὑψηλὰ τὸ ἐκράτει, τὸ κύπτει σήμερον ταπεινωμένη. Πονεῖ καὶ αἱμάσσει ἡ καρδία της καὶ μὲ τὸ αἷμα αὐτῆς τὸ ἴδιον, διὰ τὴν ἱστορίαν ἐργαζομένη πάλιν, θὰ γράψῃ ἐπὶ τῆς αὐτῆς πλακὸς τὰ ὀνόματα τῶν ἡρώων της. Οὔτε μίαν δάφνην ἔχει εἰς τὸ μέτωπόν της διὰ νὰ σκορπίσῃ μερικὰ φύλλα ἀπ' αὐτῆς εἰς τὸν τάφον των.

«Θὰ γράψῃ ὅμως πάλιν ἡ Ἑλλὰς τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλεκτῶν της τέκνων. Μὴ φοβεῖσθε. Δὲν θὰ τὰ χαράξῃ μὲ χρυσᾶ γράμματα, δὲν θὰ τὰ στολίσῃ μὲ δάφνας. Θὰ τὰ χρωματίσῃ μὲ τὸ αἷμα τῆς αἱμασσούσης καρδίας της καὶ θὰ βυθίσῃ τὸ ἀθάνατον κονδύλιον, μὲ τὸ ὁποῖον γράφει τὴν ἱστορίαν της, εἰς τὴν πικρίαν μὲ τὴν ὁποίαν ἐποτίσθη.

«Καὶ τὰ ὀνόματα αὐτὰ τῶν ἀληθῶν παιδιῶν της, ἀθάνατα καὶ φωτεινά, λατρευόμενα καὶ θαυμαζόμενα, θὰ γεμίσουν αὐτὴν τὴν νεκρικὴν πλάκα, ἄνωθεν τῆς ὁποίας ἄγγελος φύλαξ, ἄγρυπνος φρουρός, ἀκοίμητος προστάτης διὰ τὰ τίμια ὀστᾶ των, διὰ τὴν ἀλησμόνητον μνήμην των, διὰ τὰς βαθείας, τὰς χαινούσας πληγάς των, ἡ μαυροφόρα πατρὶς θὰ ἵσταται παρηγορουμένη ἀπὸ τοιαῦτα τέκνα, ἀπὸ τοιούτους ἥρωας, ἀπὸ τὰς θυσίας των, αἱ ὁποῖαι καὶ τὰς πικρίας της θὰ γλυκαίνωσι καὶ τὴν θλῖψίν της θὰ παρηγορῶσι καὶ τὸν πόνον της θὰ ἀνακουφίζωσιν.

«Εἴσθε καὶ σεῖς παιδιὰ τῆς πατρίδος μας. Δὲν λέγεται μόνον Ἑλλὰς ἡ πατρίς μας. Τὰ μεγαλείτερά της ὀνόματα εἶναι Ἐλευθερία καὶ Πολιτισμός. Εἰς αὐτὸν τὸν βωμὸν θυσιάζετε καὶ σεῖς, αὐτὰ λατρεύετε, αὐτὰ ὑπηρετεῖτε, δι' αὐτὰ ἡ ζωή σας, ὦ! εὐγενεῖς φιλέλληνες, οἱ ὁποῖοι ἐτρέξατε ἐδῶ, εἰς τὸν τόπον τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ τῆς Ἐλευθερίας, νὰ εὕρετε τὴν πατρίδα παντὸς μεγάλου, παντὸς ὡραίου, παντὸς ἀληθινοῦ, ὅπως λέγει ὁ ποιητής.

«Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ θρηνοῦσα πατρίς μας θρηνεῖ τὰ παιδιά της, τοὺς ἥρωάς της, τὰ προσφιλῆ της. Δι' αὐτὸν ἐπίστης μὲ τὸν ἴδιον πόνον, μὲ τὴν αὐτὴν λύπην θὰ χαράξῃ τὰ ὀνόματα ὅλων ἐκείνων, τῶν ὁποίων τὰ ὀστᾶ μᾶς ἐνεπιστεύθητε εἰς τὴν γῆν μας, τῶν ὁποίων τὴν μνήμην ἀφήσατε ἐδῶ, νὰ τὴν λατρεύωμεν, νὰ τὴν δοξάζωμεν.

«Δὲν εἴμεθα νικηταί. Δὲν ἔχομεν θούρια νίκης διὰ νὰ ἠλεκτρίσωμεν τὸν ἀέρα καὶ δοξάσῃ καὶ αὐτὸς τὴν νίκην. Δὲν ἔχομεν θριαμβευτικὰ ἄρματα διὰ νὰ σᾶς παρελάσωμεν ἐν πομπῇ δακτυλοδεικτοῦντες ὑμᾶς καὶ ὁμολογήσωμεν μέσῳ τῆς φρενίτιδος ἑνὸς θριάμβου τοὺς ἡρωϊσμούς σας καὶ τὴν δόξαν σας. Δὲν ἔχομεν σάλπιγγας τυρρηνικὰς διὰ νὰ διασαλπίσωμεν τὸν θάνατόν σας καὶ ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων πέρα πέρα, εἰς ὅλον τὸν πολιτισμόν, εἰς πᾶσαν γῆν ὅπου ζῇ ἡ Ἐλευθερία νὰ διαλαλήσωμεν τὰ ὀνόματά σας, ὡς ὀνόματα ἐκπροσωποῦντα αὐτὰ τὰ δύο.

«Εἴμεθα νικημένοι. Ἀντὶ θριάμβου κώλυβα, ἀντὶ θουρίων μνημοσύνους εὐχάς, ἀντὶ σαλπίγγων νικηφόρων, λυγμοὺς καὶ δάκρυα. Δεχθῆτε αὐτά, εὐγενεῖς ψυχαί. Εἰς τὴν πτωχὴν Ἑλλάδα, τὴν μικράν, τὴν ἀδυσωπήτως καταδιωχθεῖσαν δὲν ἄρισαν ἄλλην ἐργασίαν ἢ τὴν τοῦ νεκροθάπτου τῶν ἡρώων της ἢ τῆς μοιρολογίστρας τῶν τέκνων της. Μὴ φοβεῖσθε ὅμως. Τὰ διὰ σᾶς μυρολόγιά της, οἱ διὰ τὰς ψυχὰς τῶν ἡρώων μας θρῆνοί της θὰ ἔλθῃ καιρὸς ὁπότε εἰς παιᾶνας μεταβαλλόμενοι θὰ τὴν παρουσιάσωσι πάλιν λευκὴν καὶ φωτεινὴν καὶ ὡραίαν τὴν Ἑλλάδα, μὲ τοὺς αὐτοὺς πυρσοὺς εἰς χεῖρας τὸν τῆς ἐλευθερίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ ἐξ ἄλλου, θὰ κτυπήσῃ τοὺς τάφους σας, ἀλησμόνητοι νεκροὶ καὶ θὰ σᾶς προσκαλέσῃ νὰ ἐξέλθητε.

«Καὶ τότε σᾶς ἔχομεν ἀνάγκην. Θὰ διηγηθῆτε τὰς ἱστορίας σας, τὴν αὐταπάρνησίν σας. Θὰ δείξετε τί μεγαλεῖον ψυχῆς ἔχετε, ποῖος λέγεται ἡρωϊσμός, θὰ μᾶς δείξετε τὸν δρόμον τῆς τιμῆς καὶ τοῦ θανάτου καὶ μᾶς φθάνει. Θὰ γνωρίζωμεν πλέον νὰ σᾶς ἐκδικήσωμεν.

«Ἀπέλθετε πλέον, σεῖς οἱ ἄλλοι ἡρωϊκοὶ φιλέλληνες, οἱ ζῶντες μάρτυρες τοῦ ἡρωϊσμοῦ τῶν νεκρῶν μας. Ἐπιστρέψατε εἰς τὰς πατρίδας σας καὶ ἐκεῖ διηγηθῆτε τί εἶνε τὸ ἰδιῶδές σας, ἡ ὀρρκνή, ἡ μαυροφόρος, ἡ ταπεινωμένη Ἑλλάς. Ὁμολογήσατε εἰς ὅλους ὅτι εἴσθε πλέον τέκνα της καὶ ὅτι μόνον ὡς τοιαῦτα ἀληθῆ σᾶς ἀγαπᾷ. Διασχίσατε τὰς θαλάσσας, τοὐλάχιστον, εὐτυχῶς, αἱ ὁποῖαι σᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν πατρικὴν ἑστίαν. Ὁ Ζέφυρος θὰ παραγγελθῇ ἀπὸ τὸν θεὸν τῆς Ἑλλάδος νὰ σᾶς ἀνακουφίζῃ τὴν λύσιν. Τὸ κῦμα ἁπαλὸν θὰ σᾶς φέρῃ ἡδυπαθῶς ἐπὶ τῶν νώτων του. Ὁ οὐρανός μας θὰ σᾶς μειδιᾷ διαρκῶς. Ὁ ἥλιος τῆς Ἀττικῆς χρυσοῦς, φωτεινός, ὡραῖος θὰ ἀποσπᾷ ἀκτῖνας διὰ νὰ σᾶς κοσμῇ.

«Ἀπέλθετε! Καὶ φεύγοντες ἀποφέρετε μεθ' ὑμῶν καὶ τὴν καρδίαν μας. Φυλάξετέ την μετὰ στοργῆς καὶ ἀγάπης. Αὐτὴ περιέχει τὴν θερμὴν εὐγνωμοσύνην ἑνὸς Ἔθνους.

Μὴ συλλογίζεσθε τοὺς νεκρούς σας. Ἔχουν τοὺς συντρόφους των. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι φιλόξενος. Θὰ εἶνε μαζῆ μὲ τὸν Βαρατάσην. Τὸν ἐγνωρίσατε ζῶντα. Νὰ εἴσθε βέβαιοι ὅτι καὶ εἰς τὸν ἑλληνικὸν Ἅδην θὰ εἶνε ὁ ἴδιος διὰ τοὺς ἥρωάς του, ὁ ἀφιωσιωμένος των φίλος. Μὴν ἀνησυχῆτε δι' αὐτούς. Θὰ τοὺς περιποιῆται μετὰ τοῦ Βαρατάση ἡ μαυροφόρα καὶ ἠττημένη Ἑλλάς, ἡ ὁποία θὰ ὁμοιάζῃ τὴν πτωχὴν πεντάρανην γυναῖκα, τὴν περιποιουμένην διὰ τὴν ψυχήν της τὰς κανδύλας τῆς Ἐκκλησίας.

Φύγετε, ἀλλὰ μὴ μᾶς λησμονεῖτε. Οἱ νεκροί σας εἶνκι ἰδικοί μας νεκροί. Θὰ ἔλθῃ καιρὸς καὶ ἡ Ἑλλὰς γνωρίζουσα πλέον τὴν γλῶσσάν των, θὰ σᾶς τοὺς στείλῃ ἐν καιρῷ προσκαλοῦσα ἐκ νέου ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν της. Πάλιν τότε θὰ κρατῇ τὰς ἰδίας δᾷδας, τὸν πολιτισμὸν ἐφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἐξ ἄλλου.

«Αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ σύνθημά μας, θαυμαστοὶ ἥρωες. Προσέλθετε τότε εἰς τὴν ἐκδίκησιν διὰ νὰ συνεχίσητε τὴν ἱστορίαν τῆς τιμῆς τῆς Λεγεῶνος.»

* * *

Τὴν πένθιμον τελετὴν κλείει ὁ συμπαθὴς ὑπολοχαγὸς τοῦ Γαριβαλδινοῦ σώματος καὶ ἀνταποκριτὴς τῆς «Ρώμα» κ. Μιτσέλη, ὅστις τελειόνει τὴν προσλαλιάν του μὲ τοὺς στίχους τοῦ Τυρταίου.

Τεθνάμεναι γὰρ καλὸν ἐνὶ προμάχοισι πεσόντα
ἀνδρ' ἀγαθὸν, περὶ ᾗ πατρίδι μαρνάμενον

Καὶ ἐπεράτωσε τοὺς τρυφερούς του λόγους, λήξαντος καὶ τοῦ μνημοσύνου. Ὁ κόσμος ἀπομάσσων τὰ δάκρυα ἐλάμβανε φύλλα ἀπὸ τὴν ἐπὶ τοῦ κενοταφίου ριφθεῖσαν δαφνην εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἥρωός μας.

Ἡ λεγεὼν πρελαύνουσα ἔξωθεν χειροκροτεῖται καὶ ὁ κόσμος κατασυγκεκινημένος διαλύεται διατηρῶν, ὅμως ἀλησμόνητον τὴν μνήμην τοῦ νεοελληνικοῦ ἥρωος Βαρατάση καὶ τῶν γεννκίων στρατιωτῶν, εἰς τοὺς ὁποίους πράγματι ἤξιζε τόσον ἐπιβλητικὴ τελετή.

Πλὴν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τούτου μνημοσύνου ἐγένετο καὶ πολιτικὸν παρὰ τῆς Ἀκαδημαϊκῆς νεολαίας τῶν Ἀθηνῶν, ἐνῷ πλὴν τῶν κ. κ. Φρεαρίτου καὶ Καλλισπέρη, οἵτινες εἰς λόγον πεζὸν ἐξύμνησαν τοὺς φιλέλληνας ξένους, ὁ ἐθνικὸς ποιητής μας κ. Κωστῆς Παλαμᾶς ἀπήγγειλε τὸ ὡραῖον ποίημα, τὸ ὁποῖον σοὶ παραθέτω ἐδῶ:

Χαιρετισμὸς τῶν νεκρῶν φιλελλήνων

Τοῦ δυνατοῦ ἡ κακογνωμιά, τὸ πόδι τοῦ βαρβάρου
Σὲ λύγισαν, ὦ ἀλύγιστη ψυχὴ τῶν ἐλευθέρων,
Καὶ σὰν αἰτὸς ἀπὸ τὰ ὕψη ὀνειρευτῶν ἀέρων
Δίπλα 'ς τὸν ἴσκιον ἔπεσες τοῦ ἀρχαίου σου λαβάρου!

Τῆς Ἄρτας οἱ χρυσομηλιές, τῆς Θεσσαλίας τὰ στάχια
Τ' ἄνθη τῆς ἄνοιξης ρουφοῦν τὸ νέκταρ τοῦ αἵματός σου,
Κ' ἐνῷ ξαφνίζει τὰ βαθειὰ λαγκάδια καὶ τὰ βράχια
Φλογόβολο τοῦ ἀχόρταστου πολέμου τὸ κανόνι,
Τὰ περιγέλεια τῶν ἐχθρῶν ὁ αἱματοκυλισμός σου
Καὶ τῶν τυράννων τοὺς θυμοὺς τοὺς ξαναδυναμώνει!

Ἔπεσες· καὶ στὰ στήθη σου τὰ καταλαβωμένα
Μὲ τό 'να χέρι σφίγγοντας τὰ ράκη τῆς χλαμύδας,
Τὰ παλληκάρια ἀναζητᾷς τ' ἀλλόφυλα, τὰ ξένα
Καὶ πρὶν ἀκόμα στοχασθῆς τὰ τέκνα τὰ 'δικά σου,
Πλέκεις μὲ τ' ἄλλο χέρι σου μαγιάτικα στεφάνια
Γιὰ τὰ παιδιὰ μιᾶς ἄλλης γῆς, μιᾶς μακρυνῆς πατρίδας
Ποῦ ἐτρέξαν κι' ἀπαρνήθηκαν τὰ πατρικὰ λιμάνια
Διὰ νὰ δεχτοῦν κατάσιηθα, σὰν εὐλογία οὐράνια,
Τὸ βόλι γιὰ τὴ δόξα σου καὶ γιὰ τὸν ἔρωτά σου!

Γιατὶ καὶ μ' ὅποιον ὄνομα, γιατὶ καὶ μ' ὅποια μοῖρα,
Καὶ μὲ τὴ γύμνια τοῦ χαμοῦ, καὶ μὲ τροπαίων πορφύρα
Εἴτε ἀγωνία μάρτυρος, εἴτε Ὀλυμτίου γαλήνη,
Ὦ Ἑλλάδα μεγαλόχαρη καὶ ὦ δόλια Ρωμηοσύνη,
Ἐσ' εἶσαι ἡ μιὰ κ' ἡ ἀθάνατη, Μητέρα τῶν θαυμάτων,
Στὸ πεῖσμα τῶν βριάρεων, στὸ πεῖσμα τῶν Πιλάτων·

Κι' ἀπάνου ἀπὸ τὸν κατατρεγμὸ τῶν δυνατῶν, ἀπάνου
Ἀπὸ τὸ γέλοιο τοῦ κακοῦ, τὴν πέτρα τοῦ τυράννου,
Ἀπάνου ἀπὸ τὸν ὄλεθρο κ' ἀπὸ τὰ καταφρόνια,
Φῶς τοῦ φωτὸς τὸ ἀστέρι σου λάμπει καὶ λάμπει αἰώνια
Κι ἀτ' τὰ βαθειὰ κάθε καιροῦ καὶ κάθε γῆς τὰ πλάτια,
Τὰ μάτια ποῦ ἀξιώθηκαν, μακαρισμένα μάτια!
Νὰ σ' ἀντικρύσουν καὶ νὰ πιοῦν τὸ φεγγοβόλημά σου,
Νιώθουν μιὰν ἄλλη δίψα εὐθὺς ἀπ' τὰ δικά σου μάγια·
Καὶ λαχταροῦν, ὦ μάγισσα, στὴ γῆ σου τὴν τρισάγια
Νὰ κλείσουν γιὰ τὴ δόξα σου καὶ γιὰ τὸν ἔρωτά σου!

Ὦ παλληκάρια ἀλλόγλωσσα κι' ἀλλόφυλλα καὶ ξένα.
Ἀλλὰ σὰν ἀπ' τῶν σπλάγχνων μας τὰ σπλάγχνα φυτρωμένα!
Ἀπ' τὰ νερὰ τῆς Μεσογείου 'ς τὰ κύματα τοῦ Ἀδρία
Κι' ἀπὸ τοῦ Πίνδου τὰ ἔλατα στῶν Ἄλπεων τὰ χιόνια,
Πέρα ὡς στὴ χώρα τῆς κιτριᾶς καὶ ὡς στὴ χρυσῆ Ἰταλία,
Καὶ ὡς τοῦ παγοστεφάνωτου Βοριᾶ τὰ μεγαλεῖα
Τὰ ὀνόματά σας ὁ τρανὸς ὁ ἀντίλαλος ἂς φέρῃ,
Ὦ ξένοι, ἀπ' τῆς Ἑλλάδος σας ὁ ὀφφεγγα τὸ ἀστέρι.
Δόξα σ' ἐσᾶς, γενναίων κορμιὰ καὶ πνεύματα μαρτύρων!
Ἔξω ἀπὸ τόπους καὶ καιροὺς στὰ Ἠλύσια τῆς θυσίας,
Καὶ σ' τῆς Ἰδέας τὸν οὐρανὸ καὶ τῆς Ἀθανασίας
Ὁ Σάντα Ρόζας χαιρετάει τὴ δόξα σας καὶ ὁ Βύρων!

25 Μαΐου 1897

Κωστῆς Παλαμᾶς

Καὶ τώρα ὅπου τὰ μνημόσυνα ἐτελείωσαν, ὅπου οἱ νεκροὶ ἐδέχθησαν τὸν φόρον τοῦ θαυμασμοῦ καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μας, καὶ ἡ ἀθανασία ἀπετύπωσεν εἰς τὰς λευκὰς πτέρυγάς της τὰ ὀνόματα τῶν πεσόντων ἡρώων, τώρα ἂς στρέψωμεν τὸ βλέμμα καὶ πρὸς τοὺς ἐπιζήσαντας οἰκείους των, πρὸς ἐκείνους, ὧν τὰ τραύματα οὔτε ἐπουλώθησαν, οὔτε ἐπουλοῦνται εὐκόλως. Ἂς ἀσχοληθῶμεν ἰδίᾳ μὲ τὴν κατηγορίαν ἐκείνων, τῶν ὁποίων οἱ σύζυγοι καὶ οἱ πατέρες καὶ οἱ ἀδελφοὶ ἄτημοι, ἄγνωστοι, χωρὶς οὐδὲν βραβεῖον τιμῆς νὰ στολίσῃ τὰ στήθη των, χωρὶς οὐδαμοῦ νὰ ἀναγραφῇ τὸ ὄνομά των ἐθυσίασαν ὄχι μόνον τὴν ἰδίαν ζωήν, ἀλλ' αὐτὴν τὴν ὕπαρξιν τῶν οἰκογενειῶν των, τὰς ὁποίας ἀπεστέρησαν τοῦ μόνου στηρίγματος καὶ προστάτου των.

Τὸ ἔργον τῆς Ἑνώσεως μετὰ τὸν πόλεμον

Ἡ «Ἕνωσις τῶν Ἑλληνίδων», φίλη μου, προβλεπτικὴ καὶ ὅτον τὸ δυνατὸν τελείως καταρτίσασα τὸ πρόγραμμά της, πρὶν ἢ ὁ πόλεμος καὶ αἱ σφαγαὶ τῆς Κρήτης ἐπέλθουν μὲ τὰς τρομερὰς καταστροφάς των, ὡς ἐφρόντισε περὶ συστάσεως νοσοκομείων πολέμου καὶ μορφώσεως νοσοκόμων καὶ παροχῆς ἐργασίας πρὸς τὰς γυναῖκας τῶν προσφύγων καὶ ἐφέδρων καὶ συστάσεως σχολείων διὰ τὰ νήπιά των, καὶ περιθάλψεως καὶ διατροφῆς καὶ συντηρήσεως αὐτῶν, οὕτω ἔκτοτε ἐμερίμνησε καὶ περὶ προστασίας των ἀπορφανισθέντων τοῦ πολέμου θυμάτων.

Εὐθὺς δὲ ἀπὸ τῆς παύσεως τῶν ἐχθροπραξιῶν, ἡ καταρτισθεῖσα ὑπὸ τὴν Ἐφορείαν τῆς κ. Σοφίας Σχλίεμαν ἐπιτροπὴ ἐπελήφθη τῆς τακτικῆς ἐγγραφῆς καταλόγων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν, καὶ συνεισφοραὶ ἤρξαντο ἐνεργούμεναι ὑπὲρ αὐτῶν καὶ διὰ προσωρινὴν μὲν παροχὴν συνδρομῆς καὶ διὰ δρᾶσιν γενικωτέραν ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος αὐτῶν.

Ἀλλ' ἡ «Ἕνωσις» δὲν θὰ περιορίσῃ τὰς ἐνεργείας της ὡς καὶ ἄλλοτε σοὶ ἔγραψα εἰς τὸν στενὸν κύκλον τῆς ἁπλῆς χρηματικῆς συνδρομῆς. Ὅσα καὶ ἂν δυνηθῇ νὰ δώσῃ ἡ Ἕνωσις εἰς τὰς μητέρας καὶ τὰς συζύγους καὶ τὰς ἀδελφὰς καὶ τὰς θυγατέρας τῶν φονευθέντων, μεθ' ὅσης ἐκδηλώσεως ἀγάπης καὶ συμπαθείας καὶ ἂν συνοδεύσῃ τὰς εἰσφοράς της, βεβαίως τοῦτο θὰ ἀποτελῇ ταπείνωσιν διὰ τὴν βοηθουμένην, ἥτις ἐν τούτοις δικαιοῦται ὑπερηφάνως νὰ ὑψοῖ τὴν κεφαλὴν καὶ ἄμετρον νὰ δέχηται ὅλων ἡμῶν τὴν εὐγνωμοσύνην διὰ τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος θάνατον τοῦ προστάτου της.

Δὲν θὰ χορηγήσωμεν λοιπὸν ἄρτον μόνον εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά, διότι ὁ ἄρτος τῆς ἐλεημοσύνης εἶναι πάντοτε πικρός, δυστυχῶς δὲ καὶ τάχιστα ἐξαντλεῖται. Ἡ Ἕνωσις, ἐπιλαμβανομένη ἤδη τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ εὐρυτάτου προγράμματός της καθ' ὅλα αὐτῆς τὰ τμήματα, ὧν αἱ ἐνέργειαι μέχρι σήμερον εἶχον συγκεντρωθῇ εἰς τὸ «Ἐθνικόν», λαμβάνει ἰδιαίτατα πρόνοιαν ὑπὲρ τῶν θυγατέρων καὶ ἀδελφῶν καὶ νέων συζύγων καὶ οἰκείων ἐν γένει, ὡς καὶ ὑπὲρ τῶν προσφύγων, αἱ ὁποῖαι ἕνεκα τῆς ἐρημώσεως καὶ καταστροφῆς τῶν πατρίδων των ἀναγκάζονται νὰ ἐπιζητήτουν ἐδῶ πόρον ζωῆς.

Οὕτω τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Τμῆμα τῆς Ἑνώσεως θὰ ἐπιδώσῃ τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν ἐν τῷ μέλλοντι προστασίαν τῶν τέκνων ἢ ἀδελφῶν τῶν φονευθέντων, ὅσα θὰ ἐπεδείκνυον ἔκτακτον εὐφυΐαν καὶ φιλομάθειαν. Μὴ φοβηθῆς ὅμως καὶ μὴ σὲ πτοήσῃ ἡ ἰδέα τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δημιουργουμένων ἀργομίσθων ἢ τῶν δυστυχῶν διδασκαλισσῶν διὰ τῆς ἐπισωρεύσεως νέων ἀκόμη μαθητῶν καὶ μαθητριῶν εἰς τὰ σχολικὰ ἐδώλια.

Ὄχι! Τὰ παθήματα τοῦ παρελθόντος θὰ μᾶς χρησιμεύσουν ὡς μαθήματα. Θὰ *ἐκπαιδευθοῦν* λοιπὸν ὑπὸ τὴν κυρίως σημασίαν τῆς λέξεως μόνον αἱ ἔκτακτοι εὐφυΐαι, τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖαι δύνανται νὰ κατασταθοῦν ἴσως ἐν τῷ μέλλοντι προσωπικότητες ἐπιφανεῖς.

Διὰ τὰ ἄλλα, διὰ τὰς κοινοῦ νοῦ κορασίδας καὶ τὰς ἀδελφὰς τῶν φονευθέντων εἰς τὸν πόλεμον τὸ Ἐπαγγελματικὸν Τμῆμα τῆς Ἑνώσεως ἀνοίγει αὐταῖς εὐρείας τὰς πύλας σταδίου ἐντίμου καὶ βιοπαραγωγοῦ, μέλλοντος ἀσφαλοῦς καὶ βεβαίου διὰ τῆς ἐκμαθήσεως τέχνης τινὸς γυναικείας καὶ τῆς ἐγκυκλοπαιδικῆς ἐνταυτῷ μορφώσεως εἰς τὰς στοιχειώδεις καὶ ἀπαραιτήτους γνώσεις καλῆς οἰκοδεσποίνης καὶ συζύγου καὶ μητρός.

Πρὸς τοῦτο ἐπελήφθημεν ἤδη τῆς ἐγγραφῆς τῶν κορασίδων, αἵτινες θὰ ἀκολουθήσουν μαθήματα τακτικὰ εἰς τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ οἰκοκυρικὰ σχολεῖα τῆς «Ἑνώσεως», εἰς τὰ ὁποῖα θὰ γίνεται δεκτὴ πᾶσα κόρη εὔπορος καὶ καλῆς οἰκογενείας ἐπιθυμοῦσα νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἀνατροφήν της, λαμβάνουσα εἰδικὰ μαθήματα οἰκιακῆς οἰκονομίας, μετ' ἐφαρμογῆς οἰκιακῆς καταστιχογραφίας, μαγειρικῆς, ζαχαροπλαστικῆς, κοπτικῆς, ραπτικῆς, σιδηρώματος, πιλοποιΐας, καὶ πάσης ἄλλης γυναικείας τέχνης, ἣν ἤθελεν ἐκλέξει, καὶ δι' ἣν θὰ ἠσθάνετο κλίσιν τινά.

Ἐννοεῖς ὅτι διὰ τῶν σχολείων τούτων τῆς «Ἑνώσεως», τῶν ὁποίων ἀπὸ δεκαετίας ὅλης ὀνειροπολῶ καὶ συνιστῶ τὴν ἵδρυσιν καὶ διὰ τὰ ὁποῖα συνειργάσθην μετὰ τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τοῦ τμηματάρχου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως πρὸς καταρτισμὸν νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον καὶ ἔκτοτε ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν συνάδελφον «Ἀκρόπολιν,» — ἐννοεῖς ὅτι θὰ ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὴν πληγὴν τῶν χιλιάδων διδασκαλισσῶν, αἵτινες ἐλλείψει ἄλλου πόρου, ἔστω καὶ ὅλως ἀκατάλληλοι ἐπιδίδονται εἰς τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα καὶ καταδικάζονται, ὡς μυριάκις ἔχω γράψει εἰς βίον ἀβίωτον, ἐπαιτοῦσαι θέσιν, ἥτις συχνότατα οὔτε τὸν ξηρὸν ἄρτον δὲν ταῖς ἐξασφαλίζει.

Ἔπειτα διὰ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολείων θὰ λάβῃ ζωὴν καὶ σάρκα καὶ ἡ ἐγχώριος βιομηχανία μας, ἡ ὁποία τόσας θὰ ἀπασχολήσῃ ἀργὰς μέχρι σήμερον γυναικείας χεῖρας καὶ τόσον θὰ προαχθῇ καὶ τελειοποιηθῇ, καὶ τόσου καλοῦ πρόξενος θὰ ἀποβῇ διὰ τὸν τόπον μας, τὸν ὁποῖον, — ἂς τὸ ὁμολογήσωμεν, μέχρι σήμερον ἀνιλεῶς λυμαίνεται ἡ ἡμιμάθεια καὶ ἡ ἀργία καὶ ἡ μανία τῆς ψευδεπιδείξεως τῶν γυναικῶν καὶ τῶν ἐνδεῶν ἔτι κατωτάτων κοινωνικῶν τάξεων. Σοὶ γράφω τόσον ἐκτενῶς τὰ κατὰ τὸ τμῆμα τοῦτο τῆς Ἑνώσεώς μας, διότι εἰξεύρω πόσον πρακτικὴ εἶσαι καὶ πόσον σύμφωνος μαζῆ μου εἰς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ φύλου μας, ἐξ ἧς ἐξαρτᾶται αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ καὶ ἐθνικὴ βελτίωσίς μας.

Τώρα δὲν θὰ σοὶ ὁμιλήσω διὰ τὸ πρόγραμμα τῶν ἀγροτικῶν σχολείων, τὰ ὁποῖα θὰ ἱδρύσῃ ἡ Ἕνωσις ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν καὶ τῶν θυγατέρων καὶ τῶν νέων συζύγων τῶν φονευθέντων ἀγροτῶν μας. Θὰ σοὶ ὁμιλήσω ὅμως περὶ ἄλλου τμήματος, τὸ ὁποῖον εὐεργετικώτατον ἐπίτης θὰ ἀποβῇ διὰ τὰς δυστυχεῖς αὐτάς. Τὸ τμῆμα τῆς Νοσηλείας. Ἡ Ἕνωσις θὰ διατηρήσῃ μικρὰν κλινικήν, ἐν ᾗ ὁποίᾳ θὰ γίνωνται δεκτοὶ δωρεὰν πρὸς νοσηλείαν καὶ περίθαλψιν πάντες οἱ στενοὶ συγγενεῖς, δηλαδὴ γονεῖς, τέκνα, σύζυγοι, ἀδελφαὶ καὶ ἀδελφοὶ τῶν φονευθέντων, καὶ ἐν ᾗ ταὐτοχρόνως θὰ ἐκπαιδεύωνται καὶ μορφώνωνται διὰ τὸ μέλλον νοσοκόμοι, ὄχι μόνον αἱ προωρισμέναι διὰ τὰ νοσοκομεῖα, ἀλλὰ καὶ πᾶσα γυνή, πᾶσα μήτηρ, πᾶσα κόρη ὀφείλουσα νὰ ἔχῃ ἀπαραιτήτως τινὰς γνώσεις πρὸς νοσηλείαν τῶν οἰκείων της καὶ πρὸς ὑγιεινὴν δίαιταν καὶ συντήρησιν τῆς οἰκογενείας της.

Σήμερον τόσα μόνον διὰ τὰ τμήματα αὐτά, τῶν ὁποίων ἡ λειτουργία ἄρχεται κατ' αὐτάς. Εἰς ἄλλην μου ἐπιστολὴν περισσότερα καὶ διὰ τὰ λοιπὰ τῆς Ἑνώσεώς μας τμήματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἐξυπηρετήσουν ἐξ ἴσου εὐεργετικῶς τὸ φιλόν μας.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

LA BRUYÈRE

Ἔχομεν σοβαρωτάτους λόγους νὰ τὸν ἀγαπῶμεν. Ὑπὲρ πάντας τοὺς συγχρόνους του εἶναι σοφός. Ὁ βίος του, ὁ χαρακτήρ του, τὸ πνεῦμά του, ἀποτελοῦσι τὸν εὐγενέστερον τύπον σοφοῦ τοιαύτης περιωπῆς.

Τόσον δὲ περισσότερον ἑλκύει τὸ ἐνδιαφέρον, ὅσον αἱ περὶ αὐτοῦ πληροφορίαι εἶναι ἐλάχισται καὶ ἐντελῶς ἀντιφατικαί, ὥστε μαντεύει τις μᾶλλον ἢ γινώσκῃ τὰ κατ' αὐτὸν ἐκ τῶν παντοειδῶν ἐλευθέρων ἰδεῶν, ἐξ ὧν βρίθει τὸ βιβλίον του. Ἐλευθερίαι ἄλλως ὑποβαλλόμεναι εἰς περιορισμούς τινας, ὑπαγορευομένους ἴσως ἐξ ἐνδιασμοῦν ὃν αὐτὸς ὁ ἴδιος ἔτρεφε διὰ τὰς συνεπείας τῶν πολὺ τολμηρῶν ἰδεῶν του.

Ὑπῆρξε σοφός, ὀξυδερκής, ἐπαναστατικὸς καὶ δυσηρεστημένος. Οἱ κακοθελησταί του ἠδύναντο νὰ εἴπουν περὶ αὐτοῦ: Γέρων μισογύνης καὶ φιλόλογος ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὴν κοινωνίαν. Παρίσταται πάντοτε ὡς ἀνυπότακτος, κακῶς συγκρατούμενος καὶ σκεπτόμενος πολὺ περισσότερα τῶν ὅσων λέγει. Μένει ἄγαμος ἐκ προμελέτης διὰ νὰ ἀποφύγῃ ὡρισμένον τακτικὸν βίον, διὰ νὰ κινῆται καὶ δρᾷ ἐλευθέρως εἰς τοὺς κύκλους τῆς ἐκλογῆς του. Παιδαγωγὸς τοῦ ἐγγονοῦ τοῦ μεγάλου Κονδέ, ζῶν εἰς οἰκογένειαν ἀγρίων, ἀποφεύγει πᾶσαν ταπεινωτικὴν οἰκειότητα δι' αὐστηρᾶς ἐπιφυλακτικότητος καὶ ὑπερμέτρως ἀκριβολόγου καὶ ψυχροῦ σεβασμοῦ.

Διατὶ ἔμεινε παρὰ τῇ οἰκογενείᾳ ταύτῃ, ἐὰν ὄχι, διότι ἐκεῖ ὑπῆρχε δι' αὐτὸν εὐρὺ στάδιον μελέτης καὶ παρατηρητικότητος ἀφοῦ μάλιστα οὐδεμία ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑπέφερεν ἐκ τῆς ὑποδεεστέρας θέσεως, ἣν κατεῖχε καὶ ἐκ τῶν περιορισμῶν, εἰς οὓς ὑπεβάλλετο χάριν αὐτῆς. Ἰδοὺ μία ἐκ τῶν μεφαλητέρων δυστυχιῶν του.

Μισεῖ τοὺς μεγάλους, τοὺς ὁποίους ἐγνώρισε πολὺ καὶ ἀγαπᾷ τὸν λαόν. Οὐδεὶς ὑπῆρξε ἀμειλικτώτερος αὐτοῦ κατὰ τῶν εὐγενῶν καὶ κατὰ τῶν πλουσίων. Εἰς δέκα τοὐλάχιστον περικοπὰς τοῦ βιβλίου του ἀναδεικνύεται ἐπαναστατικὸς ριζοσπάτης. Ἡ ὀργή του ἐκδηλοῦται ὑπὸ τὴν ἀνιλεῆ καὶ μεθοδικὴν εἰρωνείαν του, ἥτις τόσον ἐνθυμίζει τὸν Swift. Ἐπαναγνώσατε τὰς σελίδας του ἐπὶ τῶν δύο ἄκρων τοῦ παλαιοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, τοῦ λαοῦ καὶ τῆς Αὐλῆς . . . . . Ἡ μεγαλειτέρα ἀπαισιοδοξία ἀπαντᾷ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ *Ἀνθρώπου*.

Οὐδεὶς ἄλλος εἶδεν ὡς αὐτὸς τὴν ματαιότητα καὶ κενότητα τῶν πολιτικῶν, θρησκευτικῶν καὶ κοινωνικῶν τύπων τῆς ἐποχῆς του καὶ δὲν ἀντελήφθη καλλίτερον αὐτοῦ τὴν παντοχόθεν ἀπειλουμένην κατάρρευσιν τοῦ παλαιοῦ κοινωνικοῦ οἰκοδομήματος. Τρία μεγάλα σημεῖα ἐπικρατοῦν εἰς τὰς ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ἐσκορπισμένας εἰκόνας του, ἡ ἐπικράτησις τοῦ χρήματος, ἡ ἠθικὴ κατάπτωσις τῶν εὐγενῶν καὶ ὁ ἐξευτελισμὸς τοῦ κλήρου καὶ τῆς Ἐκκλησίας ἕνεκα τῆς ψευδοευλαβείας.

Χριστιανὸς ἦτο βεβαίως ὁ La Bruyère, ἂν καὶ τὸ πρόσθετόν του κεφάλαιον τῶν Esprit-forts φαίνεται ὡς πρόφασις τῶν λοιπῶν, ἀφοῦ μεταξὺ τῶν πραγμάτων, τὰ ὁποῖα ἠναγκάζετο νὰ σιωπᾷ, ὑπῆρχον καὶ πράγματα, τὰ ὁποῖα ὑπεχρεοῦτο νὰ λέγῃ.

Ἄλλη πληγὴ τοῦ La Brayère, ἄλλη πηγὴ πικριῶν δι' αὐτόν, εἶναι ἡ ταπεινωτικὴ θέσις, ἣν οἱ συγγραφεῖς, οἱ ὁποῖοι ἦσαν μόνον συγγραφεῖς, τῶν ὁποίων ἠσθάνθη τόσον τὴν ἀξιοπρέπειαν, ὅσον καὶ τὰ καθήκοντα. Νομίζω μάλιστα ὅτι προεῖδε τὸν συγγραφέα τοῦ μετ' αὐτὸν αἰῶνος, ὡς ἐργάτην ἰδεῶν γενναίων, ἄνθρωπον ἀληθῶς τοῦ κοινοῦ.

Ἔσχεν ἐκ τῶν προτέρων κοινωνικὸν καὶ φιλάνθρωπον πνεῦμα τοῦ φιλοσόφου τοῦ δεκάτου ὀγδόου αἰῶνος, ὑπῆρξε δ' ἐνταυτῷ τιμιώτερος ὅλων τῶν ἐγκυκλοπαιδιστῶν καὶ ἂς μοὶ ἐπιτραπῇ ἡ λέξις ὀλιγώτερον εὔτιστος ἐκείνων.

Ὡς ἐκ τοῦ ὕφους του ὁ La Bruyère συγγενεύει πολὺ μὲ τὸν αἰῶνά μας. Ἔχει περιστροφὰς φράσεως καὶ ἐκζητήσεις λόγου ἀληθῶς γοητευτικάς. Εἶναι κάτοχος καὶ τῶν γραμμῶν καὶ τοῦ χρώματος. Εἶναι ἐξ ἐκείνων «δι' οὓς ὑπάρχει ὑλικὸς κόσμος» κατὰ τὴν φράσιν τοῦ Gautier. Πολλαὶ ἐκ τῶν εἰκόνων του εἶναι εἰλικρινῶς πραγματικαὶ ἐν τῇ αὐστηρότητί των. Ἑκατὸν ὅλα ἔτη παρῆλθον ἀπὸ τοῦ θανάτου του, πρὶν κἂν εὑρεθῇ παρ' ἄλλου τὸ γραφικὸν ἐκείνου ὕφος.

Καὶ τὶ δὲν ἀπαντᾷ τις εἰς τὸ βιβλίον του. Ἡ ἱστορία τοῦ Emire εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν *Γυναικῶν* εἶναι ὁλόκληρον μυθιστόρημα εἰς ἑκατὸν γραμμάς, ὅπερ ἀποτελεῖ ἀναντιρρήτως τὸ ἀληθὲς μέτρον τοῦ ψυχολογικοῦ μυθιστορήματος.

Ὁ La Bruyere περικλείει ἐν ἑαυτῷ εἰς ἐμβρυώδη κατάστασιν παντὸς εἴδους φιλοσοφίαν καὶ φιλολογίαν. Ἡ φιλοσοφία του εἶναι ἓν εἶδος νεοστωϊκισμοῦ, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ἀκόμη. Ἔκαμεν ἐπὶ τῶν γυναικῶν τὰς τολμηροτέρας τῶν παρατηρήσεων καὶ εἶπε περὶ τοῦ ἔρωτος τὰ βαθύτερα καὶ τὰ λεπτότερα πράγματα.

Ἠσθάνθη καὶ ἠγάπησε τὴν φύσιν πολὺ περισσότερον παρ' ὅσον ἐσυνειθίζετο εἰς τὸν καιρόν του. Ἐν τῷ κεφαλαίῳ τῆς *Πόλεως* λυπεῖται τοὺς ἀστούς, οἵτινες ἀγνοοῦσι τὴν φύσιν, τὰς ἀρχάς της, τὰς προόδους της, τὰ δῶρά της καὶ τὸν πλοῦτόν της. Ὅτι θὰ ἀναπτύξουν βραδύτερον αὐτοῦ ὁ Rousseau, ὁ Bernardin, ὁ Chateaubriand καὶ ἡ Sand δὲν περιέχεται εἰς τὰς δύω βραχείας καὶ θαυμαστὰς ταύτας σκέψεις: «Ὑπάρχουν τόποι οἵτινες μᾶς συγκινοῦν καὶ εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ηὐχόμεθα νὰ ζήσωμεν». Μοὶ φαίνεται ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ πνεύματος, τῆς διαθέσεως, τῶν παθῶν, τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν προτιμήσεών μας ἐξαρτᾶται ἐκ τῶν *τόπων εἰς οὓς ζῶμεν*.

Ὁ συγγραφεὺς τῶν *Χαρακτήρων* ἦτο ἐκ τῶν ἀνησύχων ἐκείνων πνευμάτων, τῶν ἐπαναστατούντων κατὰ τοῦ παρόντος. Εἶχε ψυχήν, ἥτις ἠθάνετο πολὺ καὶ προησθάνετο ἔτι περισσότερον τὴν ἐπιθυμίαν νὰ εὑρεθῇ εἰς συνάφειαν μὲ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ μέλλοντος καὶ τὴν συμπάθειαν διὰ τὴν μέλλουσαν μεταβολὴν τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς.

Ὑπῆρξεν ὁ εὐφυέστερος ἀνὴρ τοῦ δεκάτου ἑβδόμου αἰῶνος καὶ εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν συγχρόνων του συγγραφέων — μὴ ἐξαιρουμένου καὶ τοῦ Μολιέρου αὐτοῦ, — ὅστις ἐὰν ἐπανήρχετο σήμερον εἰς τὸν κόσμον, δὲν θὰ ἐξεπλήσσετο ποσῶς δι' ὅτι θὰ ἔβλεπεν.

Κατὰ τὸν Jules Lemaître

Ἑλένη Γεωργιάδου

Η ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗ ΑΡΚΤΟΣ

Ὁ Τσάρος Ἀλέξανδρος Β ἦτο ὁ δεινότερος θηρευτὴς τῶν ἄρκτων τοῦ ἀπεράντου κράτους του. Εἶνε γνωστοὶ οἱ κίνδυνοι

τῆς θήρας ταύτης. Τὸ ταρσόβατον τοῦτο ζῷον, ἅμα ὡς ἀντικρύσῃ τὸν ἀνθρώπινον ἐχθρόν του, ὀρθοῦται ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν του, ἵνα διὰ τῶν φοβερῶν ἐμπροσθίων σφίγξῃ τὸν τράχηλον τοῦ θηρευτοῦ καὶ ἐκδάρῃ διὰ τῶν ὀδόντων του τὸ τριχοφόρον δέρμα τοῦ κρανίου αὐτοῦ.

Δύο ἀφωτιωμένοι θεράποντες, ἐξαίρετοι σκοπευταί, ἠκολούθουν τὸν ἡγεμόνα ὡς ἡ σκιά του, ἵνα ριφθῶσιν ἀνάμεσον αὐτοῦ καὶ τοῦ κινδύνου. Φεῦ! οὗτος ἦτο διαγεγραμμένον θῦμα πρὸς κορεσμὸν σκληρῶν θηρίων, σκληροτέρων τῶν ἄρκτων, ἐχόντων ἀνθρωπίνους μορφάς, ἀλλ' ἡ ὥρα ἐβράδυνεν εἰσέτι. Κατά τινα θήραν ἐν τοῖς περιχώροις τῆς Πετρουπόλεως, ὁ αὐτοκράτωρ εὑρέθη πρόσωπον πρὸς πρόσωπον μετὰ μεγαλοπρεποῦς μελαίνης ἄρκτου φοβεροῦ μεγέθους. Ὁ κίνδυνος ἦτο ἐγγύς· εἷς ἐκ τῶν δύο ἀκολούθων τῆς Α. Μεγαλειότητος δι' ἑνὸς πηδήματος ἐτέθη ἐνώπιόν του. Ἀλλ' ὁ Τσάρος δι' ἰσχυρᾶς ἀναστροφῆς τῆς χειρὸς παρεμέρισε τὸν θεράποντά του καὶ σκοπεύσας ἡσύχως τὸ θηρίον τὸ ἐκεραυνοβόλησε διὰ σφαίρας ἐν τῇ κεφαλῇ. Ὁ μέγας ὄγκος συνετρίβη, ἡ δὲ κεφαλή του κατέπεσεν ἐπ' αὐτῶν τῶν ποδῶν τοῦ αὐτοκράτορος.

Τὸ τρόπαιον τοῦτο ἔσχε ἱστορικὴν ἀξίαν, ἐξ ἄλλου τὸ δέρμα τῆς ἄρκτου ἦτο ὑπέρλαμπρον. Τὸ ζῶον ἐταρυχεύθη τεχνικώτατα, συσφίγγων κορμὸν δένδρου μεταξὺ τῶν ποδῶν του. Ὁ κορμὸς οὗτος ἐχρησίμευεν ὡς ὑποστήριγμα πλουσίου τινὸς φανοῦ. Οὕτω διηυθετημένον ὁ Ρῶσσος ἡγεμὼν τὸ ἀπέστειλεν εἰς τὸν χαριέστερον ἀστέρα τοῦ θεάτρου Μιχαήλ.

Ἡ μεγάλη καλλιτέχνις δικαίως ὑπερηφανευθεῖσα ἐκ τοιαύτης εὐνοίας, ἀπεκόμισε μεθ' ἑαυτῆς τὸ πολύτιμον ζῶόν της εἰς Γαλλίαν, ἔνθα ὑπῆρξε τὸ ἀξιολογώτερον κόσμημα τῆς ἐξοχικῆς οἰκίας της, κεχωσμένης ἐν τῇ φαιδρᾷ χλόῃ τῶν λόφων τοῦ Σηκουάνα. Ἐκεῖ μεταβαίνουσα ἕκαστον θέρος ἡ καλλιτέχνις ἀνεπαύετο ἐπὶ τῶν δαφνῶν, ἃς ἔδρεπε τὸν χειμῶνα ἐκ τῶν ὀχθῶν τοῦ Νέβα.

Κατὰ τὸ φοβερὸν ἔτος 1870, εὑρισκομένη εἰς Ρωσσίαν ἡ εὐγενὴς καλλιτέχνις ὤφειλε νὰ ἐξακολουθῇ μειδιῶσα παρὰ τὸ πένθος τῆς Γαλλικῆς καρδίας της. Τὸν χειμῶνα τοῦτον ἐκαλεῖτο συχνάκις εἰς τὰ ἀνάκτορα Μιχαήλ, διαμονὴν τοῦ πρίγκηπος καὶ τῆς πριγκηπίσσης τοῦ Μεκλεμβούργου-Στρέλιτζ, ἥτις ἦτο πρωτεξαδέλφη τοῦ Τσάρου. Μικραὶ κωμῳδίαι καὶ φιλολογικὰ ἀναγνώσματα τὴν ἔφερον ἀπαύστως παρὰ ταῖς Α. Ὑψηλότητοι.

Ὁ πρίγκηψ ὑπὸ λεπτῆς ἀβρότητος κινούμενος τῇ ἀπέστειλε ποτὸν ἓξ χιλιάδων φράγκων εἰς ρούβλια μετὰ τῶν ἀκολούθων γραμμῶν: «Διὰ τοὺς προσφιλεῖς Σας τραυματίας τῆς Γαλλίας ἐκλέξατε τὸ μᾶλλον ἐνδιαφέρον Ὑμᾶς φορητὸν νοσοκομεῖον». Μετὰ συγκεκινημένης καρδίας ἡ καλλιτέχνις ἀπέστειλε τὸ ἡγεμονικὸν τοῦτο δῶρον εἰς τὸ φορητὸν νοσοκομεῖον τοῦ γαλλικοῦ θεάτρου «La Maison» ἱερὸν δι' ἐκείνους οἵτινες εἶχον τὴν τιμὴν νὰ τῷ ἀνήκωσιν.

Κατὰ φυσικὸν λόγον, ἄπληστος τῶν σκληρῶν εἰδήσεων τῆς ἀκρωτηριασθείσης πατρίδος της, ἡ ἐξόριστος καλλιτέχνις περιεκυκλοῦτο ὑφ' ὅσων ἠδύνατο πλειοτέρων ἐφημερίδων. Ἡμέραν τινὰ ἀναγινώσκουσα τὴν Βελγικὴν ἀνεξαρτησίαν» οἱ ὀφθαλμοί της εἰλκύσθησαν ἐκ τινος ἐπεισοδίου, ὅπερ ἔκαμε τὴν καρδίαν της ν' ἀνασκιρτήσῃ. Διηγοῦντο μετὰ μεγίστης λεπτομερείας ὅτι πρό τινων ἡμερῶν ἠδύνατό τις νὰ θαυμάσῃ ἐπὶ τῆς γεφύρας τοῦ Σηκουάνα μεγαλοπρεπῆ ἄρκτον ἁρπαγεῖσαν ἔκ τινος ἐπαύλεως τῶν περιχώρων. Ὁ τοῦ νέου τούτου εἴδους φρουρὸς ἐχρησίμευεν ὡς σκοπὸς τῶν βολῶν Γάλλων τε καὶ Πρώσσων ἀδιακρίτως.

— Ἡ ἄρκτος μου! Εἶνε ἡ ἄρκτος μου! ἐκραύγασεν, ἀπηλπισμένη.

Τί νὰ πράξῃ; τί νὰ ἐπινοήσῃ ὅπως τὴν σώσῃ;

Τὸ ἑσπέρας ἐπορεύθη εἰς τὰ ἀνάκτορα Μιχαήλ.

— Ὑψηλότατε, εἶπεν εἰς τὸν πρίγκηπα, ἀναγνώσατε τί ἔκαμον τὴν ἄρκτον μου οἱ φοβεροὶ συμπατριῶταί Σας, πολύτιμον δῶρον τῆς Α. Μεγαλειότητος;

Ἀναγνοὺς τὸ γεγονὸς ὁ πρίγκηψ, τῇ εἶπε μετ' ἀγαθότητος:

— Μὴ θλίβεσθε, κυρία, θὰ τηλεγραφήσω εἰς τὸ γερμανικὸν στρατόπεδον ἵνα ἐγκαταστήσωσιν ἐκ νέου τὴν ἄρκτον σας εἰς τὴν θέσιν της.

Ἀμ' ἔπος, ἀμ' ἔργον. Μετ' οὐ πολὺ ἔφθασεν ἐκ Βερσαλιῶν ἐπίσημος ἐπιστολή, ἀναγγέλλουσα ὅτι ἡ ἄρκτος ἐπανῆλθεν εἰς τὴν θέσιν της, ἀλλ' ὅτι αὕτη μόνη ἀπετέλει τὴν ἐπίπλωσιν τῆς διαρπαγείσης κατοικίας τῆς καλλιτέχνιδος.

Εἰς ἐνίσχυσιν τῆς εἰδήσεως ταύτης τὸ ἑπόμενον ταχυδρομεῖον ἐκόμισεν εἰκονογραφημένα θεατρικὰ φυλλάδια κατεσχισμένα, τεμάχια χαλκογραφιῶν, ἅτινα ἡ καλλιτέχνις ἀνεγνώρισε μὲ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς.... Ἦτο ἡ ἐρήμωσις ἐν ὅλῃ αὐτῆς τῇ φρίκῃ! Ἀλλὰ τῇ ἔμενε τουλάχιστον ἡ ἄρκτος της, ἡ αὐτοκρατορικὴ ἄρκτος της!

Μετὰ τὴν εἰρήνην ὁ ληφθεροποιός ἐταρίχευσε τὸ δέρμα ἐκ νέου διότι τὸ ζῶον εἶχε σπουδαίως βλαφθῆ καὶ ἐξ ἄλλου ἀκροβολισμοῦ φοβεροῦ ὡς καὶ ἐκ τοῦ τῆς γεφύρας τοῦ Σηκουάνα.

Το ζῶον τοῦτο διττῶς δοξασθὲν ὑπῆρξεν εἰσέτι ὁ θαυμασμὸς ἐκείνων, οἵτινες τὸ ἔβλεπον ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη. Ἀλλὰ φεῦ! πᾶσαι αἱ δόξαι ἔχουσιν ἓν τέλος ὡς καὶ ἄρκτου τινός, φονευθείσης ὑπὸ σεβαστῆς χειρός. Τὰ μικρότατα ἀντικείμενα δὲν ἀποβαίνουσι πάντοτε οἱ βέβαιοι καταστροφεῖς τῶν μεγίστων ἀντικειμένων;

Κατά τινα φλογερὰν θερινὴν ἡμέραν, ἡ ἐν εἴδει μνημείου ἄρκτος ἐγένετο βορὰ ἀναρίθμων χρυσαλλίδων, αἵτινες ἐξεκολάφθησαν ἐν τῇ μεγαλοπρεπεῖ ταύτῃ λείᾳ. Δὲν ἠδυνήθησαν νὰ σώσωσι ἢ τὴν κεφαλήν.... τὴν κεφαλὴν ἥτις εἶχεν ἐγγίσει τοὺς πόδας τοῦ Τσάρου.

R. De-Salberq — **Μαρίκα Κ. Φιλιππίδου**

ΠΡΟΦΥΛΑΞΙΣ ΤΩΝ ΜΑΛΛΙΝΩΝ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Ὅτι τὰ μάλλινα ἐνδύματα εἶναι ἀνάγκη νὰ προφυλάσσονται τὸ θέρος ἀπὸ τὴν σκόνιν καὶ τὸν σκόρον εἶναι ἀναντίρρητον. Ἀλλὰ μεθ' ὅλας τὰς λαμβανομένας συνήθως προφυλάξεις τὰ ἐνδύματα καταστρέφονται, διότι δὲν ἐλήφθησαν τὰ κατάλληλα μέτρα, πρὶν ἢ τοποθετηθῶσιν εἰς τὸ κατάλληλον μέρος.

Λοιπὸν ἐπειδὴ ὁ σκόρος ἀγκαπᾷ τὴν ἀκαθαρσίαν καὶ τὰ λιπαρὰ σώματα, εἶναι ἀνάγκη νὰ καθαρίζωνται καλῶς ἀπὸ πᾶσαν ἀκαθαρσίαν τὰ προοριζόμενα νὰ φυλαχθῶσιν ἐνδύματα. Εἰς τὰ σκοτεινὰ μέρη ὁ σκόρος ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἐπιπολάζει. Πράγματα, τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ μένουν καὶ κατὰ τὸ θέρος κρεμασμένα, ἀνάγκη νὰ περιτυλίσσωνται εἰς καθαρὸν σινδόνι ἢ ἄσπρο πανὶ καὶ νὰ ῥάπτωνται ἑρμητικῶς, ὅπως μὴ γίνῃ κατορθωτὴ οὐδαμόθεν ἡ εἰσχώρησις τοῦ σκόρου. Καὶ αἱ παλαιαὶ ἐφημερίδες, ὅταν δι' αὐτῶν περιτυλίσσῃ τις μάλλινα ὑφάσματα εἶναι καλὰ πρὸς προφύλαξιν ἀπὸ τοῦ σκόρου. Εἰς τὰ κιβώτια δέ, εἰς τὰ ὁποῖα φυλάσσει τις διὰ τὸ θέρος μάλλινα, καλὸν εἶναι νὰ στρώνῃ ἐφημερίδας καὶ νὰ τοποθετῇ τοιαύτας καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις τοῦ κιβωτίου.

Ἐξ ὅλων τῶν οὐσιῶν, αἵτινες κάμνουν τὸν σκόρον νὰ τρέπηται εἰς φυγὴν ἰσχυροτέρα εἶναι ἡ ναφθαλίνη. Ἀλλὰ καὶ τὸ πιπέρι καὶ ἡ καμφορὰ ἐνεργοῦν ἐπίσης ἀποτελεσματικῶς. Εἰς τὰ κιβώτια ἐν τούτοις αὐτά, ἐπειδὴ ἡ ἀποφορὰ τῆς ναθαλίνης εἶναι πολὺ ἰσχυρά, τοποθετεῖ τις καὶ λεβάνταν καὶ ἀγρίαν μέντα.

ΠΡΟΣΕΞΑΤΕ ΤΟΥΣ ΟΦΘΑΛΜΟΥΣ ΣΑΣ

Ὅλοι ἀγαποῦν καὶ ὑμνοῦν τοὺς ὡραίους ὀφθαλμούς, τὰ ἄστρα αὐτὰ τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς. Ὡραῖα ῥάτια, μαῦρα ἢ καστανά, ὑπερήφανα ἢ γλυκά, λάμποντα ἢ σκοτεινὰ εἴ αι ἀναντιρρήτως πρᾶγμα πολύτιμον, τὸ ὁποῖον οὔτε νὰ ἀντικαταστήσῃ, οὔτε νὰ ἀπομιμηθῇ τις δύναται. Καὶ ὅμως οὐδεὶς φροντίζει νὰ διατηρῇ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν χάριν, τὴν νεότητα καὶ τὸ γόητρον τῶν ὡραίων αὐτῶν ὀφθαλμῶν. Ἐλλείψει περιποιήσεως αἱ βλεφαρίδες κατατρώγονται, πίπτουν, τὰ βλέφαρα περιβάλλονται μὲ ἐρυθρὸν πλαίσιον καὶ τὰ δάκρυα, τὰ ὁποῖα τόσον συχνὰ οἱ ποιηταὶ ἀφομοιόνουν πρὸς μαργαριτάρια, μεταβάλλονται εἰς ἀηδῆ ὕλην, ἡ ὁποία ἐπισωρεύεται εἰς τοὺς δακρυγόνους ἀδένας.

Ἵνα ἀποφύγῃ τις τὴν πτῶσιν τῶν βλεφαρίδων ἀνάγκη νὰ ἀλοίφῃ αὐτὰς ἀνὰ πᾶσαν ἑσπέραν μὲ βαζελίναν. Εὐθὺς ὡς ὁ ὀφθαλμὸς δείξῃ διαθέσεις ἐρεθιστικάς, ἵνα μὴ τὸ δάκρυ μεταβάλλεται εἰς πῦον, κατασκευάζετε εἰς τὸ φαρμάκειον μῖγμα ἀπὸ sulfate t'alumine 50 centigr. καὶ ὕδωρ distillé 50 gr.

Ἐν γένει, ἵνα οἱ ὀφθαλμοὶ διατηροῦν τὴν ζωηρότητά των ἀνάγκη νὰ μὴ μεταβαίνῃ τις ἀποτόμως ἀπὸ ζωηροῦ φωτὸς εἰς σκότος, νὰ μὴ κουράζῃ αὐτούς, προσηλῶν αὐτοὺς ἐπὶ πολλὴν ὥραν εἰς μικρὰ καὶ λεπτεπίλεπτα ἀντικείμενα ἢ νὰ μὴ μεταβαίνῃ ἀπὸ πολὺ θερμὴν εἰς πολὺ ψυχρὰν θερμοκρασίαν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δα Π. Λ. Λεμησσόν. Ἐπιστολή σας ἐλήφθη. Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος δὲν ἐφάνη μέχρι σήμερον. Θὰ πράξωμεν ὅ,τι δυνατόν, νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν. Ἔλαβον ἐντὸς ἐπιστολῆς σας τοκομερίδια ἀλλ' ὄχι συναλλάγματα.—Δα Α.Α. Χ. Τρίπολιν. Ἐλήφθη. Ἀλλ ἕνεκα ἐπειγουσῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑνώσεως, δὲν ηὐκαιρήσαμεν κατὰ τοὺς τελευταίους μῆνας οὔτε ἀλληλογραφίαν νὰ δημοσιεύσωμεν, οὔτε ἰδιαιτέρας ἐπιστολὰς νὰ γράψωμεν. Παρακαλοῦμεν πάσας τὰς κ. κ. ἀναγνωστρίας μας νὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης προέκυψεν ἡ ἐπὶ τετράμηνον ἤδη σιωπή μας. — Καν Ι. Λ. Ληξούριον. Συνεμορφώθημεν ὁδηγίαις σας. — Κον Ε. Δ. Κ. Ὀδησσόν. Τὰ ἀναφερόμενα ὡς ἔγκλειστα ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας τρία ρούβλια δὲν εὑρέθησαν ἐντὸς αὐτῆς. Ἴσως ἐλησμονήσατε νὰ τὰ ἐσωκλείσητε. Καν Δ. Μ. Μασσαλίαν. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ θερμὰ συγχαρητήρια Ἀλλὰ μήπως ὑμεῖς ὑστερήσατε; Ἀνωνύμους. Λάρνακα. Βεβαίως ἐλήφθη. Ἀλλὰ πρὸς ποῖον ἠδυνάμεθα νὰ γράψωμεν, ἀφοῦ μᾶς ἀπεστάλη ἀνωνύμως; — Καν Αἰ Μ. Μύκονον. Αἱ περιστάσεις τοῦ τόπου μας εἶναι ἐντελῶς ἀπρόσφοροι, καὶ ἡ ζωὴ ἐδῶ ἀκριβή. Δὲν δύναμαι νὰ ἀναλάβω τὴν εὐθύνην τῆς εἰς Ἀθήνας ἀποκαταστάσεώς σας. Ἐὰν ὅμως ἀναγκασθῆτε νὰ ἔλθητε θὰ προσπαθήσω νὰ σᾶς φανῶ χρήσιμος. —Δα Α. Ο. Ἀθήνας. Ἀκατάλληλον ὡς ἀνακριβὲς εἰ, πολλά. Περιορίσθητε ἐπὶ τοῦ παρόντος εἰς μεταφράσεις. — Δα Β. Κ. Κέαν. Ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν μου δὲν ἠδυνήθην νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Σᾶς συγχαίρω διὰ τὰ εὐγενῆ καὶ πατριωτικά σας αἰσθήματα Εἶχον πάντοτε ὑπ' ὄψιν μου τὰ γροφόμενά σας καὶ ἐὰν ἡ συνεργασία σας ἀπέβαινεν ἀναγκαία θὰ ἀπηυθυνόμην εὐχαρίστως πρὸς ὑμᾶς. — Δα Κ. Β. Καβάλλαν. Βεβαίως ἀπηγορεύοντο διότι ἔγραφον ἄρθρα ὑπὲρ τοῦ ἀγῶνος. Ἐλάβετε βεβαίως τελευταίαν μου ἐπιστολήν; Γράφω καὶ πάλιν. — Καν Ο. Κτ. Ἕνεκα τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν δὲν ἔλαβον καιρὸν οὔτε νὰ γράψω τι σχετικὸν πρὸς τὰ ἀποστελέντα, οὔτε νὰ σᾶς ἀπαντήσω. Συνδρομή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν.— Δα Ε. Σκ. Ροστόβιον. Γράφατε, παρακαλῶ, ἐὰν ἐλήφθησαν. — Δα Δ. Α. Ἀγ. Ἴον. Ἐφέτος ἕνεκα τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως δὲ ἐγένετο, νομίζω, νέα ἐργασία διὰ διδακτικὰ βιβλία. Ὅπως δή-

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ ΤΗΣ ΜΑΤΘΙΛΔΗΣ

Δύο ὧραι τῆς νυκτὸς ἐσήμαινον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ χωρίου, ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὰ πρόθυρα τῆς πόλεως. Πρὶν εἰσέλθῃ, ἐστάθη καὶ λαβών με ἐκ τοῦ βραχίονος.

— Νομίζετε ὅτι αὕτη γνωρίζει! .... Νομίζετε ὅτι ἐπληροφορήθη; .... Ἐδίσταζε καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀποτελειώσῃ τὸν λόγον. Ἐνόησα τὴν σκέψιν του.

— Ἔχω ἀφορμὴν νὰ πιστεύσω ὅτι γνωρίζει τὰ πάντα, τῷ εἶπον· αἱ συνεχεῖς κρίσεις τῶν δακρύων της κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο διάστημα καὶ περὶ τῶν ὁποίων ἠρνεῖτο νὰ ἐξηγηθῇ, συνεδέοντο ἀναμφιβόλως μετὰ τῆς εἰδήσεως τοῦ ὀλεθρίου θανάτου τοῦ διαδοθέντος ἐντὸς τοῦ χωρίου».

Ἐφρικίασε, καὶ ἀφήσας τὸν βραχίονά μου διέβη διὰ ταχέος βήματος τὸν ἐξώστην μέχρι γωνίας τινὸς ἔνθα ἐστηρίχθη καὶ ἔμενε μὲ τὴν κεφαλὴν κεκλιμένην· θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἐζήτει εἰς πλησίον τι κάθισμα γνωστόν τι ἴχνος, οἰκογενειακόν τι σημεῖον τὸ ὁποῖον ἡ νὺξ τῷ ἀπέκρυπτε· τέλος τὸν ἐκάλεσα, ἔφερεν ἐπανειλημμένως τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου, θέλων νὰ ἀποδιώξῃ τὴν ἀνάμνησιν, ἥτις τὸν ἐκράτει τοιουτοτρόπως ἐπὶ τοῦ οὐδοῦ τῆς κατοικίας ταύτης. Ἀκολούθως οἱ ὀφθαλμοί του προσηλώθησαν ἐπί τινος παραθύρου ἀσθενῶς φωτιζομένου ἐπὶ τοῦ πρώτου πατώματος.

Ἐπλησίασε βραδέως, εἰσήλθομεν. Οὐδεμία μεταβολὴ ἐπῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς ἀσθενοῦς ἀπὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου. Ἐκείνη ἐφαίνετο κοιμισμένη· ὁ δὲ πατήρ της καθήμενος πλησίον αὐτῆς, διετήρει ἀκινησίαν ἀγάλματος. Δὲν ἐφάνη ἰδὼν ἡμᾶς. Ἐπὶ μακρὸν χρόνον δὲν ἤκουσέ τις ἄλλον θόρυβον εἰμὴ ἐκεῖνον τῆς βεβιασμένης ἀναπνοῆς μας. Οὐδεὶς ἐξ ἡμῶν οὔτε ὡμίλει, οὔτε ἐτόλμα νὰ κάμῃ κίνημά τι. Τέλος ἡ κ. Βὶλ ἤνοιξε τὰ ὄμματα καὶ ἰδοῦσα τὸν σύζυγόν της κεκλιμένον πρὸ ἐκείνης, τὸν παρετήρησεν ἀσκαρδαμυκτεί, ὡσεὶ φοβουμένη μὴ ἠπατᾶτο ἔκ τινος ἐνυπνίου· Ἀκολούθως ἀσθενὲς ἐρύθημα ἐκάλυψε τὸ πρόσωπόν της, ἠγέρθη καὶ τείνας αὐτῷ τὴν χεῖρά της, εἶπε:

—Δυστυχῆ Ροβέρτε!.....

Ἐκεῖνος ἐδράξατο τῆς μικρᾶς ἐκείνης χειρός, καὶ ριφθεὶς εἰς τὰ γόνατα ἔκλαιεν ὡς παιδίον. Ἐζήτησε τέλος νὰ τῇ φέρωσι τὸν υἱόν της καὶ καλέσας τὸν θεῖόν σας:

— Πάτερ, εἶπεν, ἰδοὺ ἡ ὥρα τῆς συγγνώμης, εἶναι σφάλμα μου διότι δὲν ἐγνώρισα νὰ κάμω, νὰ μὲ ἀγαποῦν· ὁ υἱός μου ἐλπίζω ὅτι θὰ εἶναι εὐτυχέστερος ἐμοῦ καὶ ἀπευθυνθεῖσα τότε πρὸς τὸν σύζυγόν της:

— Ροβέρτε, δὲν εἴδετε τὸν πατέρα μου;

Ἀμφότεροι ἐνόησαν, ἐτόλμησαν νὰ παρατηρηθῶσι διὰ πρώτην φοράν, καὶ εὐχαριστήθησαν. ..

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα ἐπῆλθεν ὁ πυρετὸς καὶ ἤρχισαν τὰ παραλη-

ποτε ἡ ἐπιστολή σας ἔφθασε πολὺ ἀργά, διότι μόνον μέχρι 1ης Ἀπριλίου γίνονται δεκτὰ τὰ ὑποβαλλόμενα πρὸς ἔγκρισιν. Συνδροφή σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Δλ. Ὁ Κ. Κέρκυραν. Μόλις τώρα βλέπω τὴν ἐπιστολήν σας. Εὐγνωμονῶ διὰ θερμὰς εὐχάς. Διατὶ μᾶς λησμονεῖτε ; Συνδρομὴ ἐλήφθη Εὐχαριστοῦμεν. Ἕνεκα τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑνώσεως καὶ τῶν ἐθνικῶν μας συμφορῶν εἶχε παραμεληθῆ ὀλίγον ἡ ἔκδοσις τῆς Ἱστορίας τῶν Ἑλλήνων. Ἀπὸ σήμερον αἱ ἐργασίαι μας θὰ τακτοποιηθοῦν. — Κον Ν. Γ. Β. Πύργον. Ἐλπίζω ὅτι ἡ τελευταία μου μετ' ἀποδείξεων Ἱστορίας ἐλήφθη καὶ ὅτι ἡ κ. Β. ἀνέκτησεν ἐντελῶς τὴν ὑγείαν της. — Δα Ὀ. Ππ. Καρουσάδες. Ἐλήφθη. Ζητούμενα ἀπεστάλησαν. — Συνδρομητρίας. Μελίτης. Μελίτην. Ὄχι πρὸς 12 δρ. χαρτ. ἀλλὰ πρὸς 14 ἀντιστοιχοῦν τὰ 8 φρ. χρ. — Δα Τ. Κ. Μεσολόγγιον. Ἐλήφθησαν ἀμφότεραι. Εὐχαριστῶ θερμῶς ὡς καὶ διὰ χειρόγραφον. — Δα Εὐ. Δ. Κορώνην. Σᾶς εὐγνωμονῶ δι' εὐγενὲς καὶ θερμὸν πάντοτε ἐνδιαφέρον. Χρήματα ἐλήφθησαν. — Κον Α. Κ. Ἰτέαν. Ἀμφότεραι ἐνεγράφησαν. Ἀποστέλλεται· χρήματα ἁπλούστατα ἐντὸς συστημένης ἐπιστολῆς. — Καν Χρ. Ι. Χαλκίδα. Περίεργον καὶ μὲ λύσιν δυσάρεστον. Συνδρομὴ ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν. — Κον Ι. Φ. Σμύρνην. Προμηθεύθητε 8 φρ. τοκομερίδιον καὶ ἀποστείλατε ἐντὸς συστημένης ἐπιστολῆς. — Δα Χρ. Χ. Σουλινᾶ Μόλις τώρα κατορθώνω νὰ ἀπαντήσω ὅτι ἀποσταλέντα 60 φρ. ἐλήφθησαν καὶ νὰ σᾶς εὐχαριστήσω δι' εὐγενῆ πάντοτε φροντίδα. Πλειότερα δι' ἐπιστολῆς. — Κας κ. Π. Κ. Κ. Σπάρτην, Χρ. Π. Ἀθήνας, Α. Λ. Berlad, Ε. Κ. Κ. Πάτρας, Ξ. Κ. Σμύρνην; Σ. Π. Ξηροχώριον, Α. Αὐ. Πύργον, Σ. Λ. Καλάμας, Ἀγγ. Θ. Πάτρας, Π. Τσ. Μελίτην, Εὐ., Κ. Μελίτην, Εὐ. Κ. Τσ, Γαλαξείδι, Α. Ν. Α. Λαγκάδια, Α Β Ἰάσιον, Μ. Γ. Ἰγγλ. Μήκονον. Μ. Μλ. Βρέσθενα, Ε. Δ. Μ., Αἱ Φρ. Πειραιᾶ, Αἱ. Δ., Δ. Μπ. Πειραιᾶ, Ρ. Κ. Ποταμιανάτα, Αἱ. Ἀν. Βιρκετ-ελ-Σάμπ, Σ. Α. Ρ. Ἰον. Χρήματα ἐλήφθησαν. Εὐχαριστοῦμεν. Εἰς τὰς λοιπὰς πολυπληθεῖς ἐπιστολὰς ἀπαντῶμεν προσεχῶς.

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

Πῶς τὸ παλαιὸν κρέπι γίνεται καινουργές. Βάλλετε ἐντὸς τεϊδόχης ὕδωρ καὶ βράσατέ το μέχρι οὗ ἀρχίσῃ νὰ ἀποδώσῃ ἀπὸ τὴν ὑδρορρόην τῆς τεϊδόχης πολὺν ἀτμόν. Τότε περιστρέφετε τὸ κρέας διπλωμένον ἐπὶ τῆς ἀχνοζούσης τεϊδόχης καὶ τὸ κρέας σας ἀνακτᾷ ὅλην τὴν φρεσκάδα του.

Πῶς πλύνονται αἱ φράουλαι. Ἡ φράουλα συχνότατα εἶναι λασπωμένη ἢ καὶ βουτηγμένη εἰς τὸ χῶμα καὶ τὴν λάσπην. Τὸ πλύσιμον ἀφαιρεῖ τὸ ἄρωμά των καὶ τὰς ἀνοστίζει. Διὰ νὰ τὰς καθαρίσητε μουσκεύετε καλὰ ἓν καθαρὸν κομμάτι λευκῆς μουσουλίνης, βάλετε τῆς φράουλες ἐπάνω καὶ τῆς ἀναταράσσετε μέχρις ἐντελοῦς καθαρισμοῦ. Τὸ χῶμα ὅλον μένει εἰς τὴν βρεγμένην μουσουλίναν.

Διατήρησις πιζελίων, κερασίων καὶ δαμασκήνων. Γεμίζετε μίαν φιάλην μὲ εὐρὺ στόμιον πιζέλια καθαρισμένα ἢ κεράσια ἢ δαμάσκηνα μὲ τοὺς πυρήνας των. Τὰ βουλώνετε καλὰ καὶ ἑρμητικῶς, καὶ τὰ τοποθετεῖτε εἰς φοῦρνον, ὀλίγον θερμὸν μίαν ὥραν, ἀφοῦ ἀποσύρητε ἐξ αὐτοῦ τὸ ψωμί. Ἀπὸ τὸν φοῦρνον αἱ φιάλαι ἐξάγονται ὅταν ψυχθοῦν ἐντελῶς καὶ τοποθετοῦνται εἰς ὑπόγειον. εἴτε εἰς μέρος δροσερὸν μὲ τὸ στόμιον πρὸς τὰ κάτω.

Διατήρησις ἀνθέων. Εἰς τὸ νερὸν τοῦ δοχείου τοῦ περιέχοντος ἄνθη ρίπτετε κθ' ἑκάστην ἓν ἢ δύω τεμάχια καθαρᾶς, ἢ καρβουνάκια μικρά.

Παρακαλοῦνται θερμῶς αἱ κ. κ. συνδρομήτριαι αἱ καθυστεροῦσαι μέχρι σήμερον τὰς συνδρομάς των νὰ σπεύσουν *ἐπὶ τέλους* νὰ ἀποστείλουν αὐτάς. Τὴν αὐτὴν παράκλησιν ἀπευθύνομεν καὶ πρὸς τὰς κ. ἀνταποκριτρίας ὡς καὶ πρὸς τοὺς κ. ἀνταποκριτάς μας νὰ ἐπισπεύσουν τὴν εἴσπραξιν καὶ ἀποστολὴν τῶν καθυστερουμένων, διότι ἡ ἀταξία αὐτὴ τῶν εἰσπράξεων καταντᾷ ἀνυπόφορος.

ΤΣΟΚΟΛΑΤΑ ΠΑΥΛΙΔΟΥ

Ἡ Παγκοσμίου φήμης τσοκολάτα Παυλίδου εἶναι τὸ λεπτότερον καὶ ἡδύτερον πρόγευμα, ἀνωτέρα ἀσυγκρίτως τοῦ καφὲ ὡς μὴ βλάπτουσα ποσῶς τὰ νεῦρα, ἀλλ' ἀπεναντίας δυναμόνουσα ταῦτα. Εἶναι ἡ δυναμωτικωτέρα καὶ θρεπτικωτέρα τροφὴ ὡς περιέχουσα ἐν μεγάλῃ ἀναλογίᾳ πάντα τὰ πρὸς θρέψιν ἀπαιτούμενα συστατικά.

Πωλεῖται ἀντὶ 5 δραχ. ἡ ὀκᾶ ἡ δὲ βανίλλιας δρ. 6.60 καὶ ἑκάστη κρὰ ἀρκεῖ διὰ τριάντα καὶ πλέον μεγάλα προγεύματα.

ΤΥΠΟΙΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΑ ΛΕΩΝΗ

ρήματα. Ἐνόμιζέ τις ὅτι θὰ ἤρχιζεν ἡ ἀγωνία τοῦ θανάτου, ἀλλὰ τὸ δροσερὸν ἐκεῖνο πλάσμα ἀνθίστατο εἰς τὸν θάνατον. Ἡ νὺξ καὶ ἡ ἀκόλουθος ἡμέρα διέρρευσαν μὲ σκληροὺς φόβους. Καὶ ἄλλαι νύκτες καὶ ἡμέραι καὶ ἑβδομάδες ὁλόκληροι παρῆλθον.

Ὁ πατὴρ καὶ ὁ σύζυγός της δὲν τὴν ἐγκατέλειπον. Ἡ καλλιτέρευσις ἐπῆλθε καὶ ἐπανέφερε μετ' αὐτῆς τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην....

Ἀνεχώρησαν ὅλοι ὁμοῦ διὰ τὴν Ἀμερικὴν κατὰ τὴν δευτέραν ἑβδομάδα τοῦ μηνὸς τούτου.

Παρετήρησα τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, πρὸ δύο ἤδη ἑβδομάδων εὑρίσκοντο εἰς τὴν θάλασσαν.

Μάρτιος 18....

Παρῆλθον ἐννέα ἔτη, ἐννέα ἔτη τῶν ὁποίων οὐδεμία ἡμέρα διέφερε τῆς ἄλλης. Ἔζησα τὴν ζωὴν τῶν συντρόφων μου, ἐκτελοῦσα, ὡς αὐταὶ εἰς δεδομένην διαταγὴν καὶ εἰς ἀμεταβλήτους ὥρας τὴν μονότονον σειρὰν τῶν ἐργασιῶν καὶ τῶν προσευχῶν μας.

Ἐν τούτοις σήμερον ζῶ ἀπομεμονωμένη. Αἱ αἰφνίδιαι καὶ παρατεταμέναι λιποθυμίαι μου διασπείρασαι τὴν ἀνησυχίαν, μὲ ἀπεχώρησαν τῶν κοινῶν κοιτώνων. Ἔχω ἡσυχαστήριον δωμάτιον ἔνθα ζῶ μόνη τὴν ἡμέραν καὶ ἔνθα κοιμῶμαι μόνη τὴν νύκτα. Εἶναι εἶδος ἀνακουφίσεως, τὸ ὁποῖον δὲν ἐζήτησα, ἀλλὰ τοῦ ὁποίου ἀπολαύω μετ' εὐχαριστήσεως.

Μετεχειρίσθην τὸν χρόνον τοῦτον περισυλλέγουσα τὰς ἀναμνήσεις μου καὶ γράφουσα τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην. Πιθανὸν αὕτη ν' ἀποβῇ εἰς τοὺς ἄλλους ὠφέλιμος διδασκαλία. Πιθανὸν ἡ διήγησις τῶν δυστυχιῶν μου νὰ συγκινήσῃ.

Μὲ ἐστοίχισε πολὺ ἡ διήγησις τῶν ἀνωτέρω οὐχ ἧττον τὴν ἐξετέλεσα χωρὶς νὰ σμικρύνω τι. Τὸ ἔργον μου ἐτελείωσεν.

Ὑπάρχουσι καταστάσεις ψυχικαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ χρόνος εἰς μάτην διέρχεται· δὲν φέρει καὶ δὲν ἀποσπᾷ οὐδέν. Καὶ ἂν εἴκοσιν ἔτη εἰσέτι ζήσω, οὐδὲν θὰ προσθέσω, οὐδὲν εἰς ὅ,τι προηγήθη, οὔτε νέον αἴσθημα, οὔτε συμβὰν ἀξιοσημείωτον. Οὐδὲν πλέον ἐπιθυμῶ, οὔτε καὶ ν' ἀποθάνω.

Μαΐου 18.....

Ἐνόμιζα ὅτι τὰ πάντα ἐτελείωταν· ἀλλ' ἠπατήθην..... ἀπροσδόκητος εἴδησις μὲ ἀπέσπασε τῆς ἀναισθησίας μου. Ἐπανέρχονται! Ἡ Λουΐζα ἔγραψεν εἰς Ville-Ferny διὰ νὰ ἀναγγείλῃ τὴν ἐπάνοδόν των. «Εἶναι εὐτυχεῖς·» ἐκείνη τὸ ἔλεγε. Διατὶ ὁ τρόμος οὗτος· ἐνόμιζον τὴν καρδίαν μου νεκρὰν δι' ὅλα τὰ πράγματα καὶ ἤδη τὴν αἰσθάνομαι φρίττουσαν εἰς τὴν προσέγγισίν των. Ἡ Λουΐζα, μὲ εἶπον γράφει περὶ τοῦ πατρός της ὅστις τοὺς συνοδεύει, ὅτι ἐγήρασεν ἤδη καὶ ἀκολούθως ἐπὶ μακρὸν περὶ τῶν τριῶν τέκνων της. Πνίγομαι εἰς τὸ ἡσυχαστήριόν μου· ἐπεθύμουν νὰ ἠδυνάμην νὰ βαδίσω, νὰ σπεύσω μάλιστα....

Ματαία προσπάθεια ! ἐπαναπίπτω ἐπὶ τῆς ἕδρας ταύτης τὴν ὁποίαν δὲν ἀφίνω πλέον.

Ἐκ τοῦ ἀνοικτοῦ παραθύρου μου βλέπω πλείστας μοναχάς, αἵτινες περιπατοῦσιν εἰς τὰς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου. Αἱ μορφαί των εἶναι ἤρεμοι. καὶ αἱ γεροντότεραι ἐγέλων διὰ γέλωτος δροσεροῦ καὶ νεαροῦ.

(Ἀκολουθεῖ)